Pia Vilenius

8.6.2026

Talousvaliokunta

# U 31/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi teollisen kapasiteetin kiihdyttämisestä ja vähähiilistämisestä strategisilla aloilla sekä asetusten (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 ja (EU) 2024/3110 muuttamisesta

Akkuteollisuus ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta. Komission asetusehdotus on mielestämme tervetullut avaus. Moni asia jää kuitenkin vielä komission ehdotuksessa avoimeksi ja kaipaa täsmentämistä ja jatkoanalyysiä.

Ehdotuksen tavoitteet vahvistaa teollista tuotantoa Euroopassa ovat kannatettavia. Akkuteollisuus ry pitää tärkeinä toimia, joilla edistetään teollisuuden puhdasta siirtymää, lisätään kysyntää eurooppalaiselle vähähiilisille tuotteille sekä teknologioille sekä vähennetään haitallisia riippuvuuksia strategisilla sektoreilla. Pidämme tärkeänä sitä, että ehdotus edistää sisämarkkinoiden toimivuutta.

## Lupamenettelyiden sujuvoittaminen ja kansalliset yhteyspisteet (4-6 artiklat)

Akkuteollisuuden yrityksille on keskeistä luvituksen sujuvoittaminen ja prosessien ennakoitavuus, lupaehtojen realistisuus sekä raportointivelvoitteiden keventäminen. Päällekkäistä ja ristiriitaista lainsäädäntöä pitää välttää. Sääntelyn yksinkertaistamisen tulee merkitä konkreettisia parannuksia toiminnanharjoittajille.

U-kirjelmäluonnoksessa valtioneuvoston kannassa tunnistetaan sujuvien lupamenettelyjen merkitys osana houkuttelevaa investointiympäristöä. Kiitämme U-kirjeluonnosta siitä, että ympäristön- ja luonnonsuojelun korkean tason lisäksi tulisi varmistaa kilpailukyvyn parantaminen ja talouskasvun aikaansaamisen kokonaishyödyt.

On hyvä, että lupamenettelyn sujuvoittamisartikloja tarkastellaan edelleen ja artiklojen ymmärrystä selkeytetään yhdessä sidosryhmien kanssa. U-kirjeluonnoksessa todetaan osana valtioneuvoston kantaa, että ei ole tarkoituksenmukaista eikä myöskään toiminnanharjoittajalle paras ratkaisu velvoittaa toiminnanharjoittaja hakemaan kaikkia hankkeen lupia samanaikaisesti. Akkuteollisuus ry tulkitsee komission esityksen artikla 5(1) muotoilun: ”Member States shall establish a single permit-granting procedure based on a single application covering all permits required for industrial manufacturing projects.” kuitenkin niin, ettei siinä esitetä velvoitetta lupien hakemiseen samanaikaisesti.

Katsomme, että LVV:n toimintaa ja lupamenettelyjä tulee edelleen selkeyttää ja helpottaa toiminnanharjoittajille niin, että hankkeen ja lupahakemusten kannalta relevantit tiedot saadaan yhdellä kertaa kaikkien niitä tarvitsevien viranomaisten tietoon.

Lupamenettelyiden sujuvoittamisen osalta olisi suotavaa, että akkuteollisuudelle luodaan BAT-päätelmät kattamaan koko arvoketju. Tämä osaltaan poistaisi luvitukseen liittyviä epävarmuuksia erityisesti siinä tapauksessa, jos päädytään valitusten kautta eri oikeusasteisiin. Yhtenäiset BAT-päätelmät loisivat myös pohjaa tasapuolisemmalle kilpailulle.

Pia Vilenius 8.6.2026

**EU:n alkuperävaatimukset ja vähähiilisyysvaatimukset julkisissa hankinnoissa ja julkista tukea myönnettäessä (artiklat 7-16)**

Akkuteollisuus ry katsoo, että vähähiilisyys- ja EU:n alkuperätavoitteet ovat toimiva lähtökohta edelläkävijämarkkinoiden kehittämiseksi. Valituille sektoreille tulisi lähtökohtaisesti olla sekä EU-alkuperä- että vähähiilisyysvaatimus, ei vain joko tai. Akkuteollisuus näkee U-kirjelmän mukaisesti tärkeänä, että asetuksessa huomioidaan koko akkuarvoketju. Nikkelin ja litiumin lisäksi arvoketjussa on muitakin strategisia raaka-aineita, jotka tulee huomioida.

EU-sisältövaatimus julkisiin hankintoihin ja EU-tukirahoituksella tehtäviin toimiin ulottuu tällä hetkellä vain akkujen katodimateriaaleihin (Annex III). Regulaatio ei auta EU:n sisämarkkinan kehittämistä, koska se ei kannusta investoimaan arvoketjussa puuttuviin osiin. EU:sta puuttuu katodimateriaalia edeltävän prekursorin (pCAM) merkittävän mittakaavan valmistus. IAA:n EU-sisältövaatimus tulisi ulottaa sekä prekursorien (pCAM) valmistukseen, että akkulaatuisten nikkeli- ja litiumkemikaalien valmistamiseen.

Nostamme esiin myös huolemme siitä, että vapaakauppa-alueilla valmistettavat tuotteet voitaisi laskea EU:ssa valmistetuiksi. Tämä kannustaa suoraan siihen, että akkuarvoketjun investoinnit päätyvät Suomen ja EU:n sijasta esimerkiksi Marokkoon, Koreaan tai Japaniin. Katsommekin, että Made in EU / Union Origin -määrittelyn laajentaminen vapaakauppa-alueille pitäisi tehdä vain silloin kun EU:n alueella ei ole vastaavaa kapasiteettia tai siihen tähtäävää investointinäkymää.

**Ehdot ulkomaisille suorille investoinneille (artiklat 17-24)**

Suoria ulkomaisia investointeja koskevat kirjaukset sisältävät useita ongelmallisia kohtia, jotka Akkuteollisuus ry:n näkemyksen mukaan haittaavat tai estävät ulkomaisten investointien saamista Eurooppaan. Käytännössä kaikki suuremmat akkualan investoinnit tulevat EU-maiden ulkopuolelta, ja ne ovat tarpeellisia akkuarvoketjun ja resilienssin rakentamiselle Suomeen ja yleisemmin Eurooppaan. Artikloista ei myöskään käy suoraan ilmi, koskisivatko vaatimukset vain uusia investointeja vai myös olemassa olevien investointien laajennuksia.

**Katsommekin, että suoria ulkomaisia investointeja koskevat kohdat (esim. vaatimus yli 50 % EU-rahoituksesta ja EU-kansalaisista työvoimassa sekä muut työntekijöitä koskevat vaatimukset) tulisi siksi poistaa kokonaan.** Tässä muodossa IAA ei lisää investointihalukkuutta Eurooppaan, vaan estää suunniteltujen ja tulevien hankkeiden toteutumisen. Myös osaavan työvoiman saatavuus olisi ongelma, sillä vaatimus kattaisi kaikki työntekijätasot, ml. tutkimuksen ja tuotekehityksen, joissa paras asiantuntemus ei välttämättä löydy Euroopasta. Akkuteollisuuden suuret investoinnit työllistävät useita satoja tai tuhansia ihmisiä, ja osaavan työvoiman saatavuus on ongelma kaikilla työntekijätasoilla. Vaatimus tietyistä prosenttiosuuksista lisäisi myös hallinnollista taakkaa yrityksissä.

Erityisen haitallisena pidämme sitä, että suurten hankkeiden kyseessä ollessa, komissio ottaisi hankkeet erityistarkasteluun. Päinvastoin katsomme, että päätäntävallan pitäisi investointien osalta pysyä Suomessa, ja asiassa tulisi soveltaa mahdollisuutta kokonaistarkasteluun niin, että hankkeiden merkittävät yhteiskunnalliset vaikutukset otettaisi huomioon luvituksessa.

**Teollisuuden nopean kehittämisen alueet (artiklat 25-27)**

Akkuteollisuus ry kannattaa ns. teollisuuden nopean kehittämisen alueiden kartoittamista ja niiden ennakko- ja yhteisluvitusta mahdollisuuksien mukaan. Tämä helpottaisi ja nopeuttaisi alueiden käyttöönottoa ja toiminnan käynnistämistä. Oleellista on saada teollisuuden nopean kehittämisen alueet käsittämään olemassa olevat teollisuuspuistot sekä teollisuuden ”vähähiilistämishankkeet” käsittämään teollisuuden siirtymän kokonaisuuden, mukaan lukien ns. ”retrofitting” eli uusien tekniikoiden ja toimintatapojen integroiminen osaksi olemassa olevaa toimintaa.

Pia Vilenius 8.6.2026

Akkuteollisuus ry esittää, että U-kirjelmän kohta ”Valtioneuvosto pitää ongelmallisena ehdotusta, jossa nopean kehittämisen alueille luotaisiin peruslupa, johon sisällytettäisiin etukäteisluvitusta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa varmistetaan se, ettei asetuksella puututa jäsenvaltioiden kaavoitusvaltaan edellyttämällä konkreettisen alueen osoittamista teollisuuden käyttöön. Valtioneuvosto yhtyy komission ehdotukseen, jossa etukäteislupa ei koske laitoskohtaisesti tarvittavia lupia.” muutetaan seuraavasti: ”Valtioneuvosto pitää tärkeänä nopean kehittämisen alueiden ja niiden ennakko- ja yhteisluvituksen kartoittamista osana jatkoneuvotteluja. Nopean kehittämisen alueiden luvitusta tulee tarkastella myös suhteessa muuhun luvitusta koskevaan EU-lainsäädäntöön ja käytännön yhteensopivuus varmistaa yhdessä luvitettavien toimijoiden kanssa. Valtioneuvosto katsoo, että nopean kehittämisen alueet voisivat käsittää jo olemassa olevat teollisuuspuistot. Lisäksi Valtioneuvosto katsoo, että teollisuuden vähähiilistämishankkeiden tulee käsittää uusien tekniikoiden ja toimintatapojen integroiminen osaksi olemassa olevaa toimintaa (ns. retrofitting).”

Kunnioittavasti

Pia Vilenius
Toimitusjohtaja
Akkuteollisuus ry